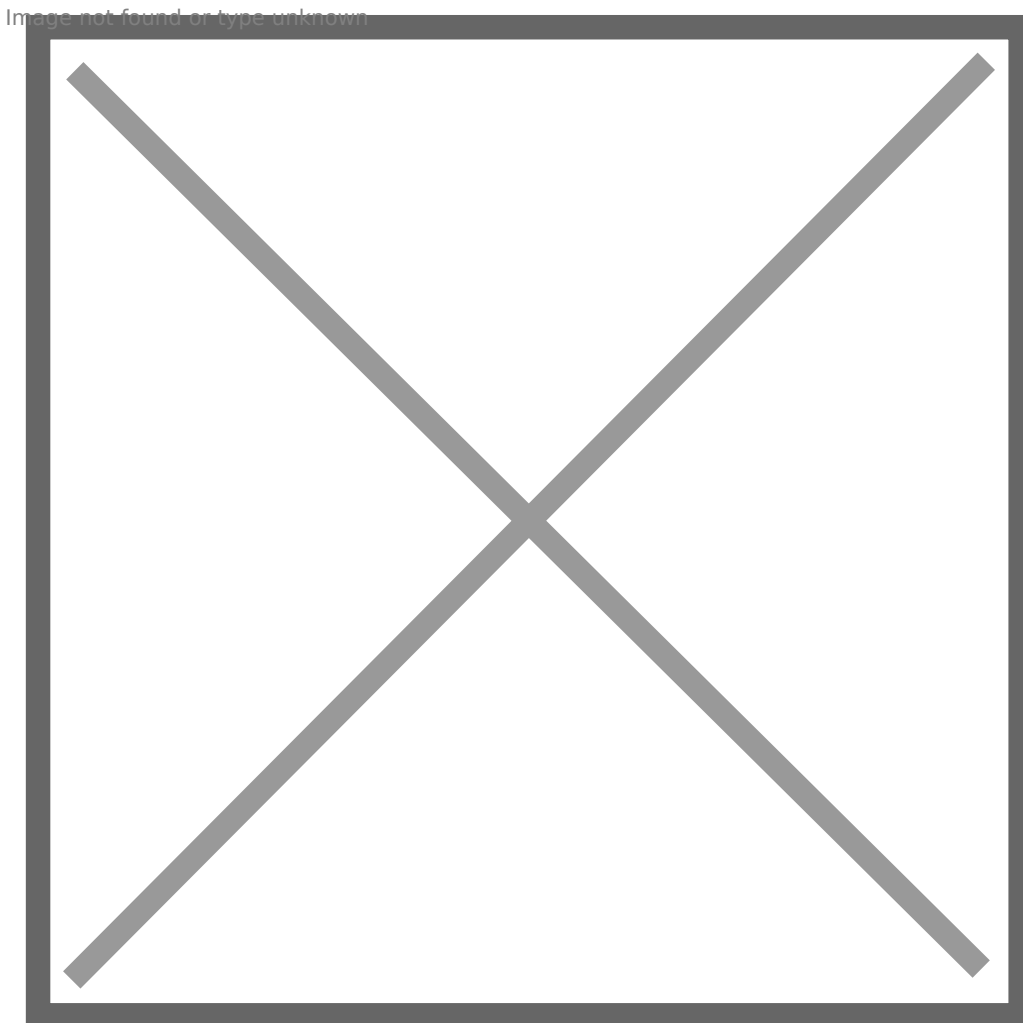

Шошилмаслик Аллоҳдандир. Шошқалоқлик шайтондандир | Тазкия дарслари (344-дарс)

19:00 / 06.09.2025 1664

Аллоҳ таоло Расули Муҳаммад алайҳиссаломни ҳеч бир ишда, ҳаттоки Қуръон тиловатида ҳам шошмасликка буюради:

﴿عَلَّمَآ زِدْنِي رَبِّ وَقُلِّ وَحِيئُهُ إِلَيْكَ يُفَضِّحْ أَن قَبْلِي مِنَ الْقُرْآنِ تَعَجَّلْ وَلَا أَحَقُّ الْمَلِكُ اللَّهُ فَنَعَلَى﴾

«Ҳақ Подшоҳ - Аллоҳ олий бўлди. Сенга ваҳийси битмасидан, Қуръонга ошиқма ва: «Роббим, илмимни зиёда қилгин», дегин» (Тоҳа сураси, 114-оят).

Ҳақиқий Подшоҳ - Аллоҳ таоло бутун борлиқдан олий - устун бўлди.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам унутиб қўйишдан хавфсираб, ваҳий нозил бўлган пайтда Қуръони Карим оятларини Жаброил алайҳиссаломга қўшилиб ўқиб турар эдилар. Бу эса қийинчилик туғдирарди.

Ушбу оятда Аллоҳ таоло Расулини хотиржам этиб:

«**Сенга ваҳийси битмасидан, Қуръонга ошиқма**», демоқда.

Яъни «Эй Муҳаммад, сенга Жаброил ваҳийни охиригача ўқиб бермагунича, Қуръонни тиловат қилиб, оятларни ўқишга шошилма. Олдин Жаброил тўлиқ ўқиб берсин, кейин сен ўқийсан.

«**Роббим, илмимни зиёда қилгин**», дегин.

Шу дуонинг ўзи кифоя қилади.

﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ ﴿١٦﴾ بِدَعْوَةٍ لِتَعْجَلَ لِسَانَكَ بِدَعْوَةِ مُحَمَّدٍ لَا

«**Унга шошилиб, тилингни у ила қимирлатма. Албатта, у(Қуръон)ни жамлаш ва ўқиб бериш Бизнинг зиммамизда. Бас, Биз уни ўқисак, қироатига зеҳн солиб тур. Сўнгра уни баён қилиб бериш ҳам Бизнинг зиммамизда**» (Қиёмат сураси, 16-19-оятлар).

«Биз Қуръонни сенга етказаётганимизда унутиб қўймайин деб, қўшилиб ўқиб турма.

Сўнгра сенга тушуниш мушкул бўлган жойини, ҳукмларини, маъноларини баён қилиб бериш Бизнинг зиммамизда».

Ҳазрати Абдуллоҳ ибн Аббос ушбу оятлар маъносида қуйидагиларни айтганлар:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам нозил бўлаётган оятларда оғирлик сезар эдилар. Бирор нарсани ўтказиб юбормасдан, ёдлаб олиш мақсадида у билан тиллари ва икки лабларини қимирлатиб турардилар. Шунда Аллоҳ ушбу оятларни нозил қилди.

Ана шундан кейин қачон Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига Жаброил алайҳиссалом келсалар, бошларини қуйи солиб, жим тинглайдиган бўлдилар. Бас, қачон Жаброил кетсалар, Аллоҳ қандай ваъда қилган бўлса, ўшандоқ ўқир эдилар».

Аллома Исмоил ибн Касир худди шу оятлар тафсирида қуйидагиларни ёздилар:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам Қуръонни қабул қилиб олишга шошилар эдилар. Фариштанинг қироатидан олдинга ўтиб кетиб қолардилар. Шунда Аллоҳ азза ва жалла у зотни тинчланишга амр этди. Уни қалбларида жамлаб беришнинг, баён қилиб беришнинг, ойдинлаштириб беришнинг кафолатини олди. Биринчи ҳолат – уни қалбларида жамлаш. Иккинчи ҳолат – тиловати. Учунчи ҳолат – тафсири ва маъносини изоҳ қилиш».

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг сийратлари, суннатлари ва ҳадисларида ҳам таанний – шошмаслик мадҳ қилинган.

عُذْرَةُ الْأَلَاءِ: لَأَقَمَ لَسَوْوَهُ يَلَعُ هَلْ لَأَلَّ لَصَّيْبٍ لَلِ نَعُ، هُنَّ عُهُلُ لَأَلَّ يَضَرَّ دَعَسَ نَبَلْ لَسَوْوَهُ نَعُ
يَقْهَبُ لَأَوُ يَذْمُرُ لَأَوُ. «نَأَطِيَّ شَلْ لَأَمُ عَجَّ لَأَوُ هَلْ لَأَمُ»

Саҳл ибн Саъд розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Шошилмаслик Аллоҳдандир. Шошқалоқлик шайтондандир», дедилар».

Термизий ва Байҳақий ривоят қилишган.

لَأَقَمَ لَسَوْوَهُ يَلَعُ هَلْ لَأَلَّ لَصَّيْبٍ لَلِ نَعُ، هُنَّ عُهُلُ لَأَلَّ يَضَرَّ دَعَسَ نَبَلْ لَسَوْوَهُ نَعُ
لَأَوُ سَرَأِي: لَأَقُ، «عُهُلُ الْأَلَاءِ وَأَوْلُ خُلُ لَأُ هَلْ لَأَمُ هَبَّ خِي نَيَّ تَلَخَ كَيْ فَنَأُ» جَشَّ الْأَلَاءِ رُذُنُ لَلِ
«أَمُ هَبَّ يَلَعُ كَلَبَّ جُ هَلْ لَأَلَّ بَ» لَأَقُ؟ أَمُ هَبَّ يَلَعُ يَنَلَبَّ جُ هَلْ لَأَمُ أَمُ وَبُ قُلَّ خَتَأَ أَلَّ هَلْ لَأَلَّ
دُوَادُ وَبَأُ هَأَوُ. هَلْ وَسَرَوُ هَلْ لَأَمُ هَبَّ خِي نَيَّ تَلَخَ يَلَعُ يَنَلَبَّ جُ يَدَّلُ لَأَلَّ دَمَّ خُلُ لَأَقُ
يَذْمُرُ لَأَوُ

Зорей ал-Қайсий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Мунзир ал-Ашажжига:

«Сенда Аллоҳ хуш кўрадиган икки хислат: ҳилм ва шошмаслик бор», дедилар.

«Эй Аллоҳнинг Расули, уларни мен ўзим хулқ қилиб олганманми ёки Аллоҳ мени шундай қилганми?» деди.

«Аллоҳ сени шундай қилган», дедилар.

«Мени Аллоҳ ва Унинг Расули хуш кўрадиган икки хислатли қилиб қўйган Аллоҳга ҳамд бўлсин», деди».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

عَضُّوْا اِذَا: لَاقِمْ لَسَوْهَ لَعَلَّ لَاصِيَّ بِنَلَا نَع، اَهْنَعُ لَلِ يَضَرَّ شَيْءٌ اَنْعَنْ
اَوْ ذَبَّ اَفْءَاشَعْلَا مٌ دُقْ اِذَا: ةِ يَ اَوْرِي فَو. «ءَاشَعْلَاب اَوْ ذَبَّ اَفْءَاشَعْلَا مٌ دُقْ اِذَا
يُذَمَّرْتَلَا وَا نَاحِيَّ شَلَا هَاوْر. «مُكْتِ اَشَعْنَعَنْ اَوْ لَجَعْتَلَا وَا بَرَعْمَلَا ةَلَا صَلَبَقْ هَب

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Қачон кечки таом қўйилса ва намозга иқома айтилса, кечки таомдан бошланглар», дедилар».

Бошқа бир ривоятда:

«Қачон кечки таом тақдим қилинса, шом намозидан олдин ундан (таомдан) бошланглар. Кечки овқатингиз деб (намозда) шошилманглар», дейилган.

Икки шайх ва Термизий ривоят қилишган.

اي: لَلْبَل لَاقِمْ لَسَوْهَ لَعَلَّ لَاصِيَّ بِنَلَا نَع: اَهْنَعُ لَلِ يَضَرَّ رِبَا جَنْعَنْ
رَدَقْ كَتَمَاقِ وَا كُنْ اِذَا نَب لَعَجَاو، رُدْحَاف تَمَقَا اِذَا وَا كُنْ اِذَا يَف لَسَرَتَف تَنْ دَا اِذَا لَلْب
«هَتَجَاحَءَاصَقْل لَحَد اِذَا رَصَتُعْمَلَاو، هَبْرُشَنْ مٌ بِرَاشَلَاو، هَلْ كَا نَم لَلْ اَلْ اُغْرَفِي اَم
يُذَمَّرْتَلَا هَاوْر.

Жобир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Билолга:

«Эй Билол, қачон азон айтсанг, азонингни шошилмай, чўзиб айт. Қачон иқома айтсанг, тезлаб айт. Азонинг билан иқоманг орасида таом еувчи таомидан, шароб ичувчи шаробидан, қистаниб қолган кириб, қазои ҳожатдан фориғ бўлгунча вақт қўй», дедилар».

Термизий ривоят қилган.

«Руҳий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.

